

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 17 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Hanna Flisikowska

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Anna Krzemińska

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2020 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa B. L.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w K.

o zapłatę

1. Oddała powództwo w całości.
2. Odstępuje od obciążenia powoda kosztami procesu w całości.
3. Zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w P. na rzecz pełnomocnika powoda z urzędu radcy prawnego B. N. kwotę 7.200zł wraz z VAT-em obowiązującym w chwili orzekania tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

/-/H.Flisikowska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 marca 2016 r. powód B. L. wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Dyrektora Zakładu Karnego w K. o zasądzenie na jego rzecz kwoty 50.000 zł tytułem naruszenia dóbr osobistych oraz kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i uszczerbek na zdrowiu.

W uzasadnieniu nr 1 (k. 2) do pozwu powód podał, że domaga się kwoty 50.000 zł tytułem naruszenia dóbr osobistych z uwagi na skandaliczne warunki w celi 20, pawilon B w Zakładzie Karnym w K., w której przebywał od września 2014 r. do lutego 2016 r. Powód zaznaczył, że cela miała niewłaściwy stan techniczny i estetyczny, a jej wyposażenie było zniszczone i niekompletne.

W uzasadnieniu nr 2 (k. 3) do pozwu powód wskazał, że domaga się kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i uszczerbek na zdrowiu z uwagi na zaniedbanie ze strony lekarza i niewłaściwe leczenie. Powód wyjaśnił, że w dniu 25 lutego 2015 r. w czasie pracy w firmie (...) na palec I stopy lewej spadły mu metalowe drzwiczki od szafki o wadze ok. 7 kg, które były uszkodzone (nie było dolnego zawiasu), w efekcie czego palec został przecięty. Powód zawiadomił o sytuacji funkcjonariusza, który przyjął zgłoszenie i dał mu plaster z gazą, a następnego dnia w dniu 26 lutego 2016 r. zgłosił się do lekarza w Zakładzie Karnym K., który przepisał mu maść i tabletki przeciwbólowe oraz nie dał mu zwolnienia lekarskiego. Ponieważ stan palca nie poprawiał się, powód kilkakrotnie korzystał z wizyty u lekarza zakładowego, za każdym razem otrzymując tę samą maść i tabletki przeciwbólowe. Z uwagi na dalsze dolegliwości, we wrześniu, będąc na przepustce, powód udał się na Szpitalny Oddział Ratunkowy w Szpitalu w P., gdzie stwierdzono zakażenie palca, przeprowadzono zabieg, zapisano antybiotyki i skierowano do poradni chirurgicznej. Powód wskazał, że lekarz w Zakładzie Karnym w K. nie udzielił mu zgody na kontynuowanie leczenia poza zakładem

karnym. Na kolejnej przepustce powód jak twierdził ponownie udał się do Szpitala w P. do lekarza - chirurga, gdzie udzielono mu dalszej pomocy medycznej. Powód podał, że wielokrotnie zwracał się do Dyrektora Zakładu Karnego w K. z prośbą o przepustkę losową celem kontynuowania leczenia poza zakładem karnym, ale każdorazowo otrzymywał odmowę.

W dniu 8 marca 2016 r. powód złożył wniosek o zwolnienie z kosztów sądowych (k. 4) i o przydzielenie mu pełnomocnika z urzędu (k. 6), uzasadniając to brakiem zatrudnienia i jakiegokolwiek majątku oraz trudnością sprawy.

Postanowieniem z dnia 17 maja 2017 r. Sąd Rejonowy (...), sygn. akt (...) w pkt. 1 zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości, w pkt. 2 ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego (k. 37).

Pismem z dnia 31 października 2017 r. (k. 51-52) pełnomocnik powoda doprecyzował, że powód wnosi o zasądzenie od pozwanego kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, oraz wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu i nieopłaconej przez powoda nawet w części.

W odpowiedzi na pozew z dnia 1 lutego 2018 r. (k. 65-69) pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Dyrektora Zakładu Karnego w K. zastępowany przez radcę Prokuratury Generalnej wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratury Generalnej według norm przepisanych.

Pełnomocnik pozwanego wskazał, że pozwany kwestionuje powództwo zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Zdaniem pozwanego powód nie wykazał, aby doszło do naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego ani jakie dobro zostało naruszone, nie udowodnił zaistnienia szkody i jej rozmiaru, a żądana kwota zadośćuczynienia jest zawyżona. Pełnomocnik pozwanego zaprzeczył twierdzeniom powoda, aby warunki w celi były skandaliczne i w tym zakresie powołał się na załączoną notatkę służbową sporządzoną przez Kierownika D. Kwaternistrzowskiego Zakładu Karnego w K. (k. 73), z której wynika, że stan techniczny i estetyczny oraz stan wyposażenia celi, w której przebywał powód był właściwy i spełniający wszelkie wymogi. Ponadto pełnomocnik pozwanego wskazał, że pozwany zaprzecza, aby miał miejsce opisywany przez powoda wypadek przy pracy w dniu 25 lutego 2015 r. oraz by nie zapewniono powodowi właściwej opieki medycznej.

Pismem z dnia 21 lutego 2018 r. (k. 81) pełnomocnik powoda sprecyzował żądanie pozwu, wskazując, że powód domaga się od pozwanego kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 417 § 1 k.c., wskazując odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną powodowi przez Skarb Państwa - Zakład Karny w K. przez niezgodne z prawem działanie tego podmiotu, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty. Jednocześnie pełnomocnik załączył dokumentację medyczną powoda. Czas, którego pozew miał dotyczyć miał obejmować okres od września 2014 do 9 lutego 2016r.

Pismem z dnia 19 marca 2018 r. (k. 155-158) pełnomocnik pozwanego wniósł o zwrot pisma przygotowawczego pełnomocnika powoda z dnia 21 lutego 2018 r. z uwagi na ich nieprawidłowe doręczenie w świetle art. 132 § 1 k.p.c. oraz podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Ponadto wskazano, że rzekomy wypadek, którego skutkiem miał być uraz palca powoda, miał nastąpić podczas wykonywania przez powoda pracy poza zakładem karnym i na rzecz podmiotu trzeciego, za którego działania i zaniechania pozwany nie może ponosić odpowiedzialności.

Pismem z dnia 30 marca 2018 r. (k.170-172) pełnomocnik pozwanego podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie oraz wskazał, że z K. (...) Osadzonego powoda wynika, że jeszcze przed datą rzekomego wypadku powodowi były udzielane świadczenia zdrowotne w związku ze zmianami grzybiczymi stóp (23 czerwca, 28 października, 2 grudnia i 16 grudnia 2014 r.) które zostały skutecznie wyleczone. Pełnomocnik pozwanego zwrócił też uwagę na nieścisłości w wyjaśnieniach powoda w zakresie wypadku i podejmowanego leczenia. Wskazano także, że w pozwanej placówce powód był poddany stosownemu leczeniu farmakologicznemu, w ramach zakładowej opieki medycznej

kilkukrotnie odbywał konsultacje u lekarza chirurga i lekarza dermatologa przeprowadzono u niego badanie RTG palca stopy lewej, które nie wykazało żadnych zmian.

Na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2018 r. Sąd - postanowił zwrócić pismo pełnomocnika z urzędu powoda z dnia 21 lutego 2018 r. (k. 81).

Na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2018 r. podczas informacyjnego przesłuchania powoda powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

W dniu 24 kwietnia 2018 r. (k. 184-197) pełnomocnik powoda złożył pismo przygotowawcze, w którym zmodyfikował żądania pozwu i wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 300.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 417 § 1 k.c. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, kwoty 25.731,54 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną powodowi przez pozwanego na podstawie art. 361 k.c. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, renty za utratę zdolności do pracy, zwiększenie potrzeb powoda i zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość na podstawie art. 444 § 2 k.c. w wysokości 2.500 zł miesięcznie wraz z ustawowymi

odsetkami za opóźnienie.

Pełnomocnik powoda wniósł również o udzielenie zabezpieczenia roszczenia w przedmiocie renty w kwocie 2.500 zł miesięcznie na czas trwania postępowania, o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu oraz zasądzenie na rzecz pełnomocnika powoda kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na podstawie § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu. Do pisma załączono dokumentację medyczną powoda.

W uzasadnieniu pisma pełnomocnik powoda wskazał, że lekarz pracujący w Zakładzie Karnym w K. dokonywał jedynie doraźnego leczenia powoda po doznanym urazie palca, przeprowadził nieprawidłowy wywiad powypadkowy, czego następstwem była zła diagnostyka i dalej niewłaściwe leczenie, przez co postępował stan zapalny rany. Powodowi uniemożliwiono leczenie u specjalistów poza placówką karną. Następstwem zachowania pozwanego był postępujący stan zapalny, dalej owrzodzenie, martwica naskórka i częściowo amputacja kikuta palca. Powód stale musi przyjmować dużą ilość leków w dużych dawkach, co spowodowało spustoszenie jego układu immunologicznego i co wywiera negatywny wpływ na pracę innych narządów ciała. Wskazano, że wyrządzona powodowi szkoda obejmuje nie tylko utratę zdrowia fizycznego i psychicznego, ale również odnosi się do znacznego pogorszenia sytuacji finansowej i majątkowej powoda, albowiem powód samodzielnie ponosi koszty swojego leczenia. Powód jest obecnie niezdolny do pracy z uwagi na zły stan zdrowia i częściową amputację, wymaga wsparcia rodziny i przyjaciół. Zdaniem pełnomocnika powoda zachowany został związek przyczynowo - skutkowy między niezgodnym z prawem działaniem pozwanego a powstałą szkodą u powoda.

Pismem z dnia 25 maja 2018 r. (k. 407-408) pełnomocnik powoda sprecyzował, że powód domaga renty tytułem utraty zdolności do pracy w kwocie 1.250 zł miesięcznie oraz renty tytułem zwiększenia potrzeb powoda i zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość w kwocie 1.250 zł miesięcznie.

Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez zasądzenie renty w kwocie 2.500 zł miesięcznie na czas trwania postępowania, wskazując, że powód nie uprawdopodobnił roszczenia w tym zakresie.

Pismem z dnia 11 czerwca 2018 r. (k. 415-420) pełnomocnik pozwanego wniósł o zwrot pism procesowych pełnomocnika powoda z dnia 24 kwietnia 2018 r. i 25 maja 2018 r. z uwagi na ich nieprawidłowe doręczenie w świetle art. 132 k.p.c., ponadto podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie powództwa oraz o oddalenie wniosków dowodowych powoda jako spóźnionych.

Pozwany ponownie zaprzeczył, jakoby powód uczestniczył w wypadku przy pracy podczas jego zatrudnienia w (...) oraz zgłaszał fakt wypadku i urazu pracodawcy, pracownikom (...), personelowi czy lekarzowi Zakładu Karnego w K.. Pełnomocnik pozwanego wskazał, że z K. (...) Osadzonego wynika, że jeszcze przed datą rzekomego wypadku powodowi były udzielane świadczenia zdrowotne w związku ze zmianami grzybiczymi stóp, które zostały skutecznie wyleczone, a sama rana stopy została zgłoszona na długo po rzekomym wypadku. Do pisma załączono notatkę służbową lekarza pozwanej placówki dr R. M. i Książkę (...) Osadzonego w zakresie czynności medycznych oraz notatkę służbową por. D. W. i pismo (...), z którego wynika, że powód nie zgłaszał wypadku przy pracy.

Pozwany zakwestionował również dokumentację medyczną powoda, albowiem nie wynika z niej utrata zdolności do pracy i groźba amputacji całej kończyny dolnej. Uszczerbek u powoda jest efektem jego zaniedbań, rezygnacji z leczenia w dniu 2 marca 2016 r. oraz rezygnacji z hospitalizacji w dniu 24 października 2016 r. Ponadto powód przebywał w zakładzie karnym do dnia 9 lutego 2016 r., natomiast amputacja paliczka miała miejsce dopiero w dniu 1 października 2016 r. Zdaniem pełnomocnika pozwanego brak podstaw do przypisania pozwanemu jakiegokolwiek odpowiedzialności z tytułu szkody. Pełnomocnik pozwanego zakwestionował rozszerzone powództwo również co do wysokości a rozprawie w dniu 9 sierpnia 2018 r. zarządzono zwrot pism procesowych pełnomocnika powoda z urzędu z dnia 24 kwietnia 2018 r. (k. 184) i 25 maja 2018 r. (k. 407) w zakresie modyfikacji - rozszerzenia powództwa.

Pełnomocnik powoda ponownie złożył pismo z rozszerzeniem powództwa (k. 539) tak jak w zwróconej wersji zasądzenia od pozwanego 300.000 zł zadośćuczynienia, 25.731,54 zł odszkodowana i 1.250 zł renty powielając wnioski dowodowe co do świadków wskazanych przez powoda w piśmie z 8.3.16r. oraz biegłych chirurga i psychiatry (k.540,541).

Pozwany kategorycznie podtrzymał swoje stanowisko co do całkowitej bezzasadności powództwa i wniósł o jego oddalenie i wskutek tak wadliwie prowadzonego przez pełnomocnika powoda postępowania dowodowego uznał wszystkie jego wnioski dowodowe za spóźnione (k.584).

Pełnomocnik powoda podtrzymując żądanie jednocześnie złożył wniosek o całkowite odstąpienie od obciążenia powoda kosztami procesu w razie oddalenia powództwa z uwagi na jego trudną sytuację życiową i materialną i fakt, że nic się nie zmieniło od czasu zwolnienia go w całości od kosztów sądowych (k.638).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód B. L. przebywał w Zakładzie Karnym w K. w okresie od 1 października 2014 r. do 9 lutego 2016 r. W okresie od 5 listopada 2014 r. do 9 lutego 2016r. powód świadczył odpłatnie pracę w zakładzie produkcyjnym (...) S.A. w P. na podstawie skierowania do pracy w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności.

(dowód: okoliczność bezsporna, kartoteka skazanego -k. 167 i 168, pismo (...)k. 425)

W trakcie pobytu w zakładzie karnym powód nie uskarżał się na złe warunki w celi. Stan techniczny, sanitarny i estetyczny oraz stan wyposażenia celi pawilonu B, w której przebywał powód, był właściwy i spełniający wszelkie wymogi.

(dowód: notatka służbowa Kierownika Działu Kwatermistrzowskiego Zakładu Karnego w K. z dnia 25 stycznia 2018 r. - k. 73)

W 2014 r. w ramach więziennej opieki medycznej powodowi były udzielane świadczenia zdrowotne m.in. w związku ze zmianami grzybiczymi stóp (28 sierpnia 2014 r., 28 października 2014 r., 2 grudnia 2014 r., 16 grudnia 2014 r., 23 grudnia 2014 r.). Powód został wyleczony.

(dowód: notatka służbowa dr R. M. z dnia 16 marca 2018 r. - k. 421, K. (...) Osadzonego - k 504)

W dniu 25 lutego 2015 r. i w okresie zbliżonym nie doszło do żadnego wypadku powoda (polegającego na spadnięciu metalowych drzwi na jego lewą stopę) zarówno w przedsiębiorstwie (...) S.A. w P., jak i w Zakładzie Karnym w K.

nie odnotowano także żadnego zgłoszenia o wypadku przy pracy, jakiego miał doznać powód, nie wpłynęło również zwolnienie lekarskie co do powoda.

(dowód: notatka służbowa por. D. W. - k. 424, pismo (...) k. 425,

zeznania świadka D. W. - k. 473-474, zeznania świadka A. K. -

k. 474)

W lutym i marcu 2015 r. powód korzystał z zakładowej opieki medycznej w związku z infekcjami górnych dróg oddechowych (wizyty w dniach 6 lutego 2015 r., 10 lutego 2015 r., 17 lutego 2015 r. i 10 marca 2015 r.). Powód nie zgłaszał wówczas dolegliwości ze strony palca stopy.

W dniu 7 kwietnia 2015 r. powód zgłosił się do lekarza zakładowego w związku z urazem palucha stopy lewej. Od tego dnia powód systematycznie zgłaszał się do lekarza zakładowego z dolegliwościami palucha stopy lewej. Powód był poddany leczeniu farmakologicznemu. W ramach zakładowej opieki medycznej powód kilkakrotnie odbywał konsultacje u lekarzy specjalistów, m.in. lekarza chirurga (wizyta w dniu 25 czerwca 2015 r., 15 października 2015 r., 18 lutego 2016 r.), lekarza dermatologa (wizyta w dniu 2 czerwca 2015 r.), lekarza chorób wewnętrznych (m.in. wizyta w dniu 11 lutego 2016 r., 17 lutego 2016 r., 23 lutego 2016 r.). Ponadto u powoda przeprowadzono badanie RTG palca stopy lewej (w dniu 25 lutego 2016 r.), które nie wykazało żadnych zmian. Od dnia 9 lutego 2016 r. powód był leczony w Szpitalu i (...) Aresztu Śledczego w P., a następnie w Zakładzie Karnym w G..

(dowód: notatka służbowa dr R. M. z dnia 16 marca 2018 r. -k. 421, K. (...) Osadzonego - k. 504)

W dniu 21 marca 2016 r. powód korzystał z pomocy ambulatoryjnej w Szpitalnym Centrum Medycznym w G..

(dowód: karta informacyjna z dnia 21 marca 2016 r. -K. (...) Osadzonego- k. 504)

W okresie od 12 kwietnia do 28 lipca 2016 r. powód przebywał na Oddziale (...) Szpitala Aresztu Śledczego w B., gdzie w dniu 15 kwietnia 2016 r. przeprowadzono zabieg operacyjny usunięcia tkanek martwiczych i częściowej amputacji paliczka dystalnego kości palucha lewego.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego w okresie od 12 kwietnia do 28 lipca 2016 r. - K. (...) Osadzonego - k. 504)

W dniu 15 września 2016 r. powód ponownie korzystał z pomocy ambulatoryjnej w Szpitalnym Centrum Medycznym w G..

(dowód: karta informacyjna z dnia 15 września 2016 r. - K. (...) Osadzonego - k. 504)

W okresie od 1 do 5 października 2016 r. powód przebywał na Oddziale (...) Szpitalnego Centrum Medycznego w G. z uwagi na częściową martwicę palucha lewego i stan zapalny stopy. W dniu 1 października 2016 r. wykonano zabieg operacyjny - amputację paliczka dystalnego palca I stopy lewej. Pacjenta wypisano w stanie dobrym.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego w okresie od 1-5 października 2016 r. - K. (...) Osadzonego - k. 504)

W dniu 24 października 2016 r. powód kolejny raz zgłosił się do Szpitalnego Centrum Medycznego w G. z uwagi na stan zapalny stopy lewej.

(dowód: karta informacyjna z dnia 24 października 2016 r. - K. (...) Osadzonego - k. 504)

W dniu 15 listopada 2016 r. powód zgłosił się na Izbę Przyjęć Szpitalnego Centrum Medycznego w G. z uwagi na martwicę kikutu palca I stopy lewej, jednakże z uwagi na brak możliwości hospitalizacji przełożono datę zabiegu.

(dowód: karta informacyjna z dnia 15 listopada 2016 r. - K. (...) Osadzonego - k. 504)

W okresie od 23 do 28 listopada 2016 r. powód przebywał na Oddziale (...) Szpitalnego Centrum Medycznego w G. z uwagi na martwicę kikuta palucha lewego i stan zapalny stopy. W dniu 24 listopada 2016 r. wykonano zabieg operacyjny - amputację palucha lewego z głową I kości śródstopia lewego. Uzyskano poprawę, pacjenta wypisano w stanie dobrym.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego w okresie od 23-28 listopada 2016 r. - K. (...) Osadzonego - k. 504)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie przywołanych dowodów:

Sąd uznał zeznania informacyjne powoda B. L. (bo tylko takie zostały przez niego złożone) za wiarygodne jedynie w części zgodnej z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym i pozostałym dopuszczonymi wiarygodnym materiałem dowodowym. Zaznaczenia wymaga, że przesłuchanie informacyjne nie było dowodem w sprawie, a jedynie elementem weryfikacji materiału dowodowego, ale w tej sprawie ta weryfikacja ma zdaniem sądu także istotne znaczenie co do pokretności i niespójności informacji podawanych przez samego powoda. Zeznania powoda w charakterze strony w trybie art. 304 k.p.c. zostały pominięte wobec jego nieusprawiedliwionego niestawiennictwa z tak zastrzeżonym rygorem (k. 643,645,647,672,674 – sąd wzywał powoda nawet na 2 adresy kiedy ten opuścił zakład karny i niemożliwe było jego doprowadzenie).

Wracając do informacyjnego przesłuchania powoda - Sąd nie dał wiary jego zeznaniom , że warunki w celi, w której został osadzony, były niezgodne z wymogami, miały niewłaściwy stan techniczny, sanitarny i estetyczny; nadto że w czasie osadzenia w Zakładzie Karnym w K. uległ wypadkowi przy pracy podczas zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) S.A. w P. oraz że pozwany nie zapewnił mu właściwego leczenia.

Powyższe zeznania powoda były gołosłowne, albowiem nie znalazły odzwierciedlenia w pozostałym uznanym przez Sąd za wiarygodny materiale dowodowym sprawy, przede wszystkim w zeznaniach wiarygodnych dla sądu świadków i sprzeczne były z dokumentami. Ponadto zeznania powoda były niespójne i nielogiczne.

Niespójna pozostaje data rzekomego wypadku, któremu miał ulec powód. W pozwie powód wskazał, że uraz nastąpił w wyniku wypadku 25 lutego 2015 r., z kolei w oświadczeniu z 23 lipca 2015 (k. 142 oraz K. (...) Osadzonego - k. 504) podał, że wypadek miał miejsce w marcu 2015 r. Lekarz w Zakładzie Karnym w K. dr R. M. na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2018 r. zeznał natomiast, że powód poinformował go, iż wypadek w pracy miał miejsce 7 kwietnia 2015 r. Także w szpitalach powód podawał inną datę urazu - w karcie informacyjnej Szpitalnego Centrum Medycznego w G. widnieje zapis, że uraz miał miejsce w styczniu 2015 r. (Książka (...) Osadzonego - k. 504).

Sprzeczności w zeznaniach powoda dotyczą również okoliczności wypadku. Na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2018 r. powód podał, że na stopę spadła mu szafka narzędziowa, w oświadczeniu z 23 lipca 2015 (k. 142 oraz K. (...) Osadzonego - k. 504), wskazał, że była to szafka odzieżowa, w Książce (...) Osadzonego przy wpisie z dnia 2 czerwca 2015 r. widnieje natomiast informacja, iż powodowi spadła na nogę płyta.

Niemające pokrycia w zgromadzonym materiale dowodowym są twierdzenia powoda w zakresie pomocy medycznej udzielonej mu po wypadku. W pozwie powód wskazał, że następnego dnia po wypadku tj. 26 lutego 2016 r. udał się do lekarza zakładowego - niespójny jest zatem rok zdarzenia, skoro wypadek miał rzekomo miejsce 25 lutego 2015 r., ponadto w Książce (...) Osadzonego nie odnotowano takiej wizyty, brak informacji o dolegliwościach związanych z palcem w okresie lutego i marca 2015 r., wizyty lekarskie w tym okresie odbywały się wyłącznie z przyczyn infekcji górnych dróg oddechowych, a pierwsze zgłoszenie w zakresie palca odnotowano dopiero w dniu 7 kwietnia 2015 r.

Wyjaśnienia informacyjne powoda nie korespondują z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i uznanym przez Sąd za wiarygodny.

Sąd uznał za niewiarygodne twierdzenia powoda w zakresie złych warunków technicznych, sanitarnych i estetycznych celi. Powód nie wykazał w żaden sposób tych okoliczności. Co więcej, z notatki służbowej sporządzonej przez Kierownika D. Kwaternistrzowskiego Zakładu Karnego w K. z dnia 25 stycznia 2018 r. (k. 73) wynika, że warunki w celach pawilonu B, w których przebywał powód, były prawidłowe i spełniały wszelkie wymogi. Żadna ze stron nie zakwestionowała ww. dokumentu, stąd też Sąd uznał ją za autentyczną i wiarygodną.

Sąd nie dał wiary powodowi, jakoby w lutym 2015 r. doszło do wypadku przy pracy w przedsiębiorstwie (...) S.A. w P., czego efektem był uraz palca stopy lewej, oraz by zgłaszał ten fakt personelowi w pracy i w Zakładzie Karnym w K.. Powód w żaden sposób nie wykazał tych okoliczności. Co więcej, pozostają one w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka D. W. (k. 473-474), zeznania świadka A. K. (k. 474) oraz przyjął za prawdziwe i autentyczne dokumenty w postaci notatki służbowej D. W. (k. 424) i pisma (...) (k. 425), albowiem są one spójne i logiczne. Z dowodów tych wynika, że zarówno w przedsiębiorstwie (...) S.A. w P., jak i w Zakładzie Karnym w K. nie odnotowano żadnego zgłoszenia o wypadku przy pracy, jakiego miał doznać powód, nie wpłynęło również zwolnienie lekarskie od powoda.

Za niewiarygodne Sąd uznał twierdzenia powoda w zakresie zarzutu niewłaściwej opieki medycznej ze strony pozwanego. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że w lutym i marcu 2015 r. powód korzystał z zakładowej opieki medycznej jedynie w związku z infekcjami górnych dróg oddechowych (wizyty w dniach 6 lutego 2015 r., 10 lutego 2015 r., 17 lutego 2015 r. i 10 marca 2015 r.), nie zgłaszał wówczas dolegliwości ze strony palca stopy. Dopiero w dniu 7 kwietnia 2015 r. powód zgłosił się do lekarza zakładowego w związku z urazem palucha stopy lewej.

Twierdzenia podnoszone przez powoda w tym zakresie są sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Gdyby powód faktycznie doznał wypadku przy pracy, a w następstwie urazu, zgłosiłby ten fakt pracownikom lub funkcjonariuszom i zostałyby to odnotowane, ponadto powód zgłosiłby się od razu do lekarza, a nie dopiero 2 miesiące później.

Również świadkowie przesłuchiwani z wniosku powoda nie potwierdzili jego wersji o urazie stopy w następstwie doznanego wypadku. Świadek W. K. na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2018 r. zeznała, że powód „nie mówił o wypadku” (k. 441). Podobnie wskazał P. K.: „nie mówił co się stało z tym palcem, mówił że jakaś zadra się zrobiła. Nie wiem od czego.” (k. 442). Sąd uznał zeznania ww. świadków za wiarygodne jedynie w części zgodnej z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym oraz z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym.

Podczas pobytu w Zakładzie Karnym w K. powód systematycznie korzystał z zakładowej opieki medycznej, był poddany leczeniu farmakologicznemu. W ramach zakładowej opieki medycznej powód kilkakrotnie odbywał konsultacje u lekarzy specjalistów, m.in. lekarza chirurga (wizyta w dniu 25 czerwca 2015 r., 15 października 2015 r.), dermatologa (wizyta w dniu 2 czerwca 2015 r.), chorób wewnętrznych (m.in. wizyta w dniu 11 lutego 2016 r., 17 lutego 2016 r., 23 lutego 2016 r.). Ponadto u powoda przeprowadzono badanie RTG palca stopy lewej (w dniu 25 lutego 2016 r.), które nie wykazało żadnych zmian. W zgromadzonym materiale dowodowym brak jest podstaw do przyjęcia, jakoby leczenie podjęte przez lekarzy Zakładu Karnego w K. było niewłaściwe. Powód nie wykazał, na czym miały polegać zaniedbania ze strony lekarzy czy niewłaściwe leczenie.

Powód nie wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Wprawdzie wniosek dowodowy w tym zakresie znalazł się w piśmie pełnomocnika powoda z dnia 24 kwietnia 2018 r. (k. 186), niemniej jednak z powodu jego błędów proceduralnych jak była mowa na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2018 r. Sąd zarządził zwrot ww. pisma. Podkreślenia wymaga, że przy zwrocie pisma w ogóle nie ma potrzeby oddalania wniosków dowodowych bowiem w sensie prawnym to pismo i zawarte w nim treści i wnioski nie istnieją. Nadto biorąc pod uwagę ustalony przez sąd stan faktyczny, z którego wynika, że nie doszło do wypadku powoda w pracy jak twierdził (w lutym 2015r) i urazu wtedy palca jego lewej stopy i aby zgłaszał to zakładowi pracy oraz ZK w K. taka opinia w ogóle była zbędna i jako taka została przez sąd pominięta.

Sąd przyjął natomiast za prawdziwy i autentyczny dokument w postaci K. (...)

Osadzonego, albowiem nie ma podstaw by kwestionować go z urzędu, a żadna ze stron nie podniosła zarzutu jego nieprawdziwości. Dowód ten stał się podstawą ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Sąd uznał również za wiarygodne zeznania świadka dr R. M. (k. 439-

440) oraz sporządzoną przez niego notatkę służbową (k. 421), albowiem są one spójne, wewnętrznie niesprzeczne, logiczne oraz korespondują z pozostałym zgromadzonym w sprawie i uznanym za wiarygodnym materiałem dowodowym, przede wszystkim z Książką (...) Osadzonego. Sąd dał wiarę również twierdzeniom świadka, iż powód nie stosował się do zaleceń lekarskich, nie utrzymywał higieny rany, co mogło stanowić przyczynę pogarszania jego stanu zdrowia, mimo zmienianego leczenia i konsultacji u innych specjalistów, albowiem są one logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Sąd dał wiarę, że nie było potrzeby wyrażania zgody na konsultacje lekarskie powoda poza zakładem karnym.

Sąd nie widział potrzeby przeprowadzania dowodów z urzędu, opierając się wyłącznie na materiale dowodowym zaoferowanym przez strony. Zgodnie z obowiązującą zasadą kontradyktoryjności prowadzenie postępowania dowodowego przez Sąd z urzędu jest obowiązkiem Sądu jedynie w sytuacjach wyjątkowych, a taka nie zachodziła w niniejszym przypadku. Zważyć należy na fakt, że obie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne.

W ostatecznie sprecyzowanym pozwie powód domagał się od pozwanego kwoty

300.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 417 § 1 k.c. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, kwoty 25.731,54 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną powodowi przez pozwanego na podstawie art. 361 k.c. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, renty za utratę zdolności do pracy, zwiększenie potrzeb powoda i zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość na podstawie art. 444 § 2 k.c. w wysokości 1.250 zł miesięcznie wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie - w związku z zaniedbaniem i nieprawidłowym leczeniem powoda.

Wskazać w tym miejscu należy, że art. 448 k.c. przewiduje, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny. Wskazany przepis jest związany z treścią art. 24 k.c., w którym zawarto podstawową konstrukcję ochrony dóbr cywilnoprawnych. Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. § 2 niniejszego przepisu wskazuje natomiast, że jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

Do przesłanek odpowiedzialności na podstawie art. 448 k.c. należy bezspornie zaliczyć naruszenie dobra osobistego powodujące szkodę, bezprawność działania sprawcy oraz związek przyczynowy między tym czynem a szkodą spowodowaną naruszeniem dobra osobistego. Przyjmuje się, że bezprawnym jest każde działanie, które jest sprzeczne z normą prawną, porządkiem prawnym, a także z zasadami współżycia społecznego. Zaznaczyć trzeba, że do powstania

roszczeń określonych w art. 24 k.c. i 448 k.c. nie jest wystarczająca sama bezprawność działania sprawcy, niezbędny jest również skutek tego działania w postaci naruszenia jednego z dóbr osobistych.

Z brzmienia art. 23 k.c. należy wyciągnąć wniosek, że katalog dóbr osobistych jest otwarty. Przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, którego ochrony domaga się powód, należy brać pod uwagę całokształt okoliczności.

Na mocy art. 6 k.c. to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia, że swym bezprawnym działaniem pozwany istotnie naruszył jego konkretne dobra osobiste. Innymi słowy, z art. 24 § 1 k.c. wynika domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego, co oznacza, że wykazanie samego faktu naruszenia dobra obciąża powoda, ale już nie na powodzie spoczywa ciężar wykazania bezprawności działań naruszających dobra osobiste (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 września 2018 r., I ACa 249/18, LEX nr 2584519).

Podstawowym czynnikiem decydującym o rozmiarze krzywdy jest rodzaj naruszonego dobra osobistego. Nie bez znaczenia jest również nastawienie sprawcy do czynu (stopień winy), a także rodzaj winy sprawcy (umyślna, nieumyślna) czas trwania i intensywność cierpień lub dyskomfortu psychicznego pokrzywdzonego. Ponadto zasądzenie zadośćuczynienia realizować ma społeczne poczucie sprawiedliwości, co oznacza, że sąd powinien uwzględnić, z jaką oceną spotyka się zachowanie sprawcy krzywdy w społeczeństwie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 października 2018 r., I ACa 387/18, LEX nr 2583324).

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Na podstawie tego przepisu można żądać nie tylko odszkodowania za szkodę w rozumieniu art. 361 k.c., ale również zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy zważyć co następuje.

Powództwo oparte na art. 448 k.c. w zw. z art. 417 k.c. okazało się bezzasadne, a powodzie spoczywał ciężar wykazania, że warunki w celi nie odpowiadały wymogom technicznym, sanitarnym i estetycznym oraz że pozwany doprowadził do zaniedbań i niewłaściwego leczenia powoda, co stanowiło naruszenie jego dóbr osobistych.

Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika, że w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego powoda ani nawet narażenia na naruszenie wskazanego dobra osobistego.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że powód nie wykazał w żaden sposób złych warunków technicznych, sanitarnych i estetycznych celi w której był osadzony. Co więcej, z notatki służbowej sporządzonej przez Kierownika D. Kwaternistrzowskiego Zakładu Karnego w K. z dnia 25 stycznia 2018 r. (k. 73), którą Sąd uznał za autentyczną i rzetelną - wynika, że warunki w celach pawilonu B, w których przebywał powód, były prawidłowe i spełniały wszelkie wymogi. Wskazać w tym miejscu należy, że o naruszeniu dobra osobistego w postaci uchybienia godności osadzonego w zakładzie karnym nie można mówić w przypadku pewnych uciążliwości lub niedogodności związanych z pobytem w takim zakładzie, polegających na niższym od oczekiwanego standardzie celi czy urządzeń sanitarnych, bowiem dla wielu ludzi nieodbywających kary pozbawienia wolności warunki mieszkaniowe bywają często równie trudne. Godność skazanego przebywającego w zakładzie karnym nie jest naruszona, jeżeli odpowiada uznanym normom poszanowania człowieczeństwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 października 2018 r., I ACa 297118, LEX nr 2581337). W tym zakresie nie doszło zatem do naruszenia dóbr osobistych powoda.

W niniejszej sprawie nie doszło również do naruszenia ani narażenia na naruszenie dóbr osobistych powoda polegających na zaniedbaniu i niewłaściwym leczeniu powoda w Zakładzie Karnym w K..

Przede wszystkim powód nie zgłosił nigdy żadnego faktu wypadku przy pracy i doznanego urazu stopy ani w przedsiębiorstwie (...) S.A. w P. ani funkcjonariuszom Zakładu Karnego w K. czego wymagałyby elementarne zasady logiki i doświadczenia życiowego gdyby do niego faktycznie doszło. Co więcej, powód w tym czasie korzystał z więziennej opieki medycznej, ale nie zgłaszał dolegliwości w zakresie stopy. W Książce (...) Osadzonego pierwszy wpis

dotyczący urazu stopy widnieje przy wizycie w dniu 7 kwietnia 2015 r. czyli prawie 2 miesiące po rzekomym wypadku. Zachowanie powoda w tym zakresie jest zatem sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Wskazać również należy, że powód nie wykazał, aby lekarze zaniedbywali jego leczenie lub prowadzili je w niewłaściwy sposób. Wręcz przeciwnie - ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powód systematycznie korzystał z zakładowej opieki medycznej, był poddany leczeniu farmakologicznemu, kilkakrotnie odbywał konsultacje u lekarzy specjalistów, miał badanie RTG palca stopy lewej. Co więcej, zdaniem wiarygodnego dla sądu świadka R. M. powód nie stosował się do zaleceń lekarskich, nie utrzymywał higieny rany, co mogło stanowić przyczynę pogarszania jego stanu zdrowia, mimo zmienianego leczenia i konsultacji u innych specjalistów. Okoliczności te składają się na spójną całość zgodną z zasadami doświadczenia życiowego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd stanął na stanowisku, że powód nie wykazał faktu naruszenia jego dóbr osobistych, ponadto pozwany wykazał, że jego działanie, zarówno w zakresie zapewnienia skazanemu odpowiednich warunków bytowych, jak i jego leczenia, było prawidłowe i nie nosiło cech bezprawności.

Na marginesie warto również zaznaczyć, że wypadek, którego skutkiem miał być uraz palca stopy powoda, miał nastąpić podczas wykonywania przez powoda pracy poza zakładem karnym i na rzecz podmiotu trzeciego, za którego działania i zaniechania pozwany nie może ponosić odpowiedzialności.

Podkreślenia wymaga (choć opisana wcześniej argumentacja była już samodzielnym powodem oddalenia powództwa), że powód nie wykazał również zasadności roszczenia co do wysokości.

Zadośćuczynienie powinno mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny. Nie może zatem stanowić zapłaty symbolicznej, ale musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość tego zadośćuczynienia nie może być również nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, ale powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 października 2018 r., V ACa 1463/17, LEX nr 2613626). Powód natomiast nie wykazał w żaden sposób, aby doznana przez niego krzywda wymagała rekompensaty w wysokości aż 300.000 zł. Sąd w żaden sposób nie umniejsza cierpienia powoda, niemniej jednak rozmiary doznanej krzywdy, rodzaj i intensywność cierpienia fizycznych i psychicznych, rodzaj i następstwa uszkodzenia ciała, długotrwałość choroby oraz inne okoliczności nie zostały przez powoda w żaden sposób wykazane.

W zakresie żądanej kwoty odszkodowania należy wskazać, że powód załączył zaledwie kilka faktur, które po pierwsze nie uzasadniają kwoty 25.731,54 zł, po drugie zostały one dołączone do pisma, które zostało zwrócone - w tym zakresie roszczenie nie zostało w żaden sposób wykazane.

Podobne rozważania należy odnieść również co do żądanej renty. Powód nie wykazał, aby utracił zdolność do pracy oraz by zwiększyły się jego potrzeby i zmniejszyły szanse powodzenia na przyszłość. Z doświadczenia życiowego wynika, że sam fakt amputacji stopy nie uniemożliwia całkowicie podjęcia jakiejkolwiek pracy, możliwe jest podjęcie pracy niewymagającej wysiłku fizycznego, np. pracy biurowej czy pracy zdalnej. Jeśli chodzi natomiast o rentę z tytułu zwiększonych potrzeb należy zaznaczyć, że powód nie wykazał także, w jakim zakresie i w jakiej wysokości zwiększyły się jego potrzeby. Wspomnieć raz jeszcze należy, że powód załączył zaledwie kilka faktur, które nie uzasadniają roszczenia co do wysokości, ponadto zostały one dołączone do pisma, które zostało zwrócone - w tym zakresie roszczenie nie zostało w żaden sposób wykazane. Co więcej powód nie potwierdził, czy w dalszym ciągu ponosi te wydatki i czy są to wydatki o charakterze stałym. Co istotne i wymaga w tym miejscu podkreślenia nie został przez niego wykazany jakikolwiek związek urazu stopy i konieczności jej leczenia i ponoszenia kosztów ze zdarzeniem wypadkiem przy pracy powoda w czasie pobytu w ZK za, który odpowiedzialność miałby ponosić pozwany.

Mając na uwadze wszystkie wymienione powyżej okoliczności, roszczenie okazało się absolutnie niezasadne zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. W tej sytuacji powództwo ulegało oddaleniu (pkt I wyroku).

Z uwagi na zwolnienie powoda od kosztów sądowych w niniejszym postępowaniu w całości (postanowienie Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 17 maja 2017 r., sygn. akt (...), k. 37) oraz w konsekwencji wniosku pełnomocnika powoda o odstąpienie od obciążenia go kosztami procesu w całości w razie oddalenia powództwa (k.638) sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia powoda całością kosztów procesu w tym zastępstwa procesowego pozwanego należnych Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa (pkt 2 wyroku). Sąd uznał, że nie zmieniły się w żaden sposób okoliczności, które legły u podstaw zwolnienia powoda od tych kosztów , a przynajmniej nie zostało to w żaden sposób wykazane. Co więcej powód znajduje się nadal według ostatnich dostępnych danych w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, a nawet z uwagi na pogorszony stan zdrowia (oczywiście nie zawiniony przez pozwanego) koszty jego utrzymania i leczenia mogły wzrosnąć. Pozwany w toku procesu nie podnosił argumentów i nie składał żadnych wniosków czy dowodów co do cofnięcia powodowi całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych, a sąd nie miał żadnych przesłanek aby uczynić to z urzędu. Stąd w pełni uzasadnione jest skorzystanie co do powoda z treści art. 102 k.p.c.

Ponadto na podstawie § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, Sąd Okręgowy zasądził w pkt 3 wyroku od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika powoda z urzędu koszty pomocy prawnej udzielonej z urzędu i nieopłaconej przez j powoda nawet w części - w kwocie 7.200 zł .

Sędzia Hanna Flisikowska